

LEBIS | We know  
Cristian Bădiliță books

**Îmblânzitorul  
de licurici  
noi romane  
ale Unchiului Serenus**



**EDITURA VREMEA  
BUCUREȘTI  
2023**

## Cuprins

Caietul regăsit .....	7
Îmblânzitorul de licurici .....	9
Monseniorul .....	15
Elefantul Papei Leon .....	21
Un erou al singurătății .....	27
Ultimul Don Quijote .....	42
Felix culpa .....	50
Bunica lui Don Juan .....	55
Hamlet n-a mai avut răbdare .....	62
Memorii secrete .....	69
Corabia de sticlă .....	83
Cel care a murit de două ori. Evanghelia după Lazăr .	89
Nerușinarea lui Michelangelo .....	99
Oedip salvat .....	103
Sacrificiul .....	110
Vernisajul .....	115
Fantoma de la Curtea Veche (Urmuziada) .....	119
Vitrăliul .....	124
Melancolia lui Ahile .....	130
Adonis .....	133

Despre plictis și apocatastază (manuscrisul unui lunatic) . . . . .	We know books . . . . .	135
Amor și Psyché. O introducere în mistica iubirii . . . . .		139
Ceruri despicate . . . . .		141

## Caietul regăsit

La câteva zile după ce a împlinit o sută de ani, istoricul Neagu Djuvara, care îl cunoscuse pe Unchiul Serenus și citise *Îngerul de pe autostradă*, mi-a telefonat invitându-mă să trec pe la el: avea *une grosse surprise*. La prima descindere în București m-am oprit și pe strada Philippide, unde „bătrânul minune” al istoriografiei noastre a petrecut ultimii ani din viață. Amfitrionul a luat de pe birou un plic matlasat și a scos din el un caiet A4, pe a cărui copertă patinată de vreme se putea descifra un titlu, *Îmblânzitorul de licurici*, iar mai jos, *Romane metarealiste*. Am recunoscut imediat caligrafia Unchiului Serenus.

Neagu Djuvara mi-a explicat, apoi, că Unchiul Serenus îi citise, la Paris, câteva „romane” și el a fost atât de impresionat (își amintea mai ales de *Ultimul Don Quijote*, inspirat de tragedia filozofului Ioan Miclea și de *Elefantul Papei Leon*), încât l-a rugat să-i împrumute Caietul pentru câteva zile. Însă, după nicio săptămână, Unchiul păra-sea Franța pentru totdeauna, iar la București nu mai apucară să se întâlnească. Neagu Djuvara a rătăcit Caietul prin lăzile sale, plimbate dintr-o

locuință în alta. Abia după ce am publicat *Îngerul de pe autostradă* și-a amintit de episodul parizian, a răscolit prin toată biblioteca și, în cele din urmă, a dat peste Caiet.

Citirea, transcrierea și editarea textelor mi-au luat cinci ani. Acolo unde cuvintele sunt ilizibile am indicat prin semnul filologic [...]. Am păstrat titlul propus de Unchiul Serenus, dar am renunțat la subtitlu, și am corectat greșelile involuntare de ortografie. Pentru detalii despre autorul romanelor și soarta manuscriselor, a se vedea Prefața *Îngerului de pe autostradă*.

Acest volum putea să apară mai devreme, însă probleme de sănătate m-au împiedicat să lucrez o lungă perioadă. Mulțumesc tuturor celor care mi-au fost alături.

C.B.

## Îmblânzitorul de licurici

Livada preotului Isidor era situată în centrul oraşului, între parc și biserica unde slujea. Dis-de-dimineată trecătorii puteau zări o pereche de bufnițe zbârlite și somnoroase hrănind, cu ciocul, un șarpe încolăcit pe crengile unui platan, miei sugând la țâța unei lupoaice sure, pui de tigru zbenguindu-se printre pisici, vulpoi ademenind orătării credule, deschizând amenințător boturile, apoi hârjonindu-se cu ele prin iarbă.

Părintele Isidor era un bărbat înalt, ascetic, cu fața luminoasă, bărbierită perfect, ochi verzi și păr negru. Părea tânăr, chiar un adolescent, deși trecuse de șaizeci de ani. Era preot celib, în timpul studenției iubise cu patimă o soprană, devenită ulterior celebră, dar totul se transformă într-o și mai arzătoare sete de rugăciune și claustrare. Hirotonit de însuși Vasile Vodă, pe 17 ianuarie, ziua Marelui Antonie, îmblânzitorul fiarelor pustiei, el își consacră viața îmblânzirii „fiarei din oameni și din animale”. Zilnic, după liturghie, obișnuia să se plimbe un ceas, două, printre fagii din spatele casei. Acolo întâlnea

pâlcuri de căprioare, lupi, mistreți și ursoaice cu pui, flămânde, agresive. Pentru fiecare specie avea un descântec aparte. Mai precis, *inventase* un descântec, inspirat fie de situația concretă, fie de „psihologia” fiarei pe care urma să o îmblânzească. Versurile erau însoțite de melopei, de anumite dansuri ale mâinilor, pe care le cizelase, le adusese aproape de perfecțiune cu trecerea timpului. Simultan, ochii săi verzi, transformați în frânghii lichide, pătrundeau prin ochii fiarei până în adâncul sufletului ei. Această era premisa, convingerea nestrămutată, fermă pe care se clădea efortul său evanghelic: toate creaturile lui Dumnezeu au suflet, *psyche*, așa cum scrie apostolul în Epistola către Corinteni. Omul, singur, dotat cu limbaj articulat, are suflet și spirit, *nous*, dar acest plus se transformă adesea într-un minus, zămisbind ceea ce numim îndeobște „civilizație” și „istorie”.

Deosebirea dintre fiara umană și cea animală ține de expresie, nu de esență. Omul dispune de spirit, iar spiritul zămislește logosul, cuvântul, unealtă de comunicare, unificare, dar și de separare, dezbinare. În *Viața lui Antonie*, marele ascet se luptă, la propriu, cu fiarele din propriul suflet, care îl atacă, îl sfâșie cu ghearele și cu dinții, lăsându-l aproape mort în chilie. Monahismul pleacă de la convingerea că omul care își îmblânzește fiara, sau fiarele, din propriul suflet poate îmblânzi orice sălbăticiune din natură. Fiarele sufletului uman sunt descrise în toate manualele de asceză, cele „opt duhuri”, *logismoi*, dar ele pot fi reduse, în principiu, la două: egoismul

și confortul. Cine își deschide granițele sufletului, simțind pe viu – nu doar *străduindu-se, nu doar încercând* să simtă – că eu sunt tu, el, ei, noi etc. și că fiecare secundă a vieții sale curge prin toate celelalte vieți, acela poate intra în miezul sufletelor, dar numai dacă sufletele respective îi îngăduie să intre, dacă îl cheamă spre a fi mângâiate sau vindecate.

Isidor cunoștea pe de rost *Viața lui Antonie cel Mare* și legenda lui postumă. Știa că trupul acestuia fusese îngropat pe ascuns, în prezența a doi ucenici, dar că fusese descoperit peste câteva secole. Stătuse într-o biserică din Alexandria, apoi, de teama profanării, fusese transferat la Constantinopol. În anul 1070, împăratul bizantin dăruie moaștele unui senior francez, Jocelyn de Châteauneuf, care le aduse în Franța, la Motte-Saint-Didier. Moaștele aveau să devină cunoscute și căutate pentru puterea lor de a vindeca urticaria, ergotismul, în termeni medicali, numit și „focul sfântului Antonie”. Drept leac, călugării foloseau grăsimea porcilor crescuți în mânăstire, animale hrănite nu doar cu resturi, ci și cu rugăciune, de aici născându-se, prin lărgire semantică, și faima lui Antonie de „sfânt al tuturor animalelor”. Icoanele îl reprezintă înconjurat de felurite specii, dar mai ales alături de un godac cu ochii de prunc nevinovat.

Antonie Egipteanul era modelul și protectorul lui Isidor. Sfântul îl inspira pe timp de zi și îl veghea pe timp de noapte, când lupta cu fiarele se muta pe tărâmul celălalt. Asemenea modelului său din Antichitate, el se plimba pe străzile

orașului carpatin însoțit de un mistreț enorm, dar foarte docil, și de un lup cu un singur ochi și trupul plin de cicatrici.

Faima părintelui Isidor s-a răspândit până peste hotare. Directori ai celor mai importante grădini zoologice, cabarete și circuri, psihiatri și hipnotizatori i-au călcat pragul casei în speranța unei colaborări. Preotul însă le răspundea: „Harul nu se vinde.” Toți plecau fascinați de livada plină de fiare îmblânzite, replică a paradisului adamic, dar și întristați de refuzul preotului de a colabora.

Ziarele publicau săptămânal anecdote, relatau miracole săvârșite acolo. Într-o duminică, după liturghie, o matahală de urs a ieșit din altar, s-a apropiat de amvon și a predicat cu gesturi atât de sugestive și mormăituri atât de grăitoare, încât toți credincioșii au fost răscoliți până în străfundul sufletului. De atunci, când ursul ieșea la plimbare, copiii îl salutau, iar persoanele în vârstă îi sărutau labele cu venerație. Într-o altă duminică, un porumbel care avusese amândouă aripile rupte și se vindecase prin rugăciunile preotului a dus în cioc ostiile sfințite celor bolnavi și neputincioși. Cel mai frecvent miracol îl reprezenta, fără doar și poate, rugăciunea de seară, *Angelus*, când toate creaturile participau, fiecare în felul ei, cu harul ei. Părintele rostea, melodios și clar, textul latin – *Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum* – în vreme ce păsările își întindeau aripile spre cer, iar patrupelele îngenuncheau cu ochii spre pământ. Orașul devenea atunci Apocalipsă.

Dar, ca orice paradis terestru, și cel din livada părintelui Isidor s-a destrămat. După instaurarea dictaturii Anticristului, Biserica unită cu Roma a fost interzisă. Rugăciunile de seară au continuat câțva timp, dar plimbările părintelui, împreună cu sfetnicii săi, lupul și mistrețul fără colți, au devenit tot mai rare până când s-au întrerupt definitiv. Cu două zile înainte de sărbătoarea Învierii, părintele și-a luat rămas-bun de la enoriași rostind câteva cuvinte simple, fără dramatism. În noaptea de Paști, locuitorii orașului au asistat la cea mai impresionantă, aproape neverosimilă, slujbă ținută vreodată într-o biserică. În afară de preotul Isidor, toți celebranții erau păsările și animalele din livadă. Ele au reprodus pasaje din Evanghelie, au înălțat cântări, laude și rugăciuni, au aprins candelile și lumânări. La epicleză, cerul s-a pogorât efectiv dinspre candelabrul cu douăsprezece lumânări, inundând spațiul cu limbi de foc. Pentru prima dată de la Eden, s-a profetizat în limba astrelor, a oamenilor, a păsărilor și dobitoacelor.

A doua zi, în livada părintelui Isidor era pustiu. Pustiu și tăcere. Vântul nu mișca nicio frunză, niciun fir de iarbă. Cerul se pietrificase, devenise vânăt și rece, urme de păsări, fără păsări, se deslușeau la zenit. Trecătorii priveau cu uimire acest hău din centrul orașului. Pe ușa bisericii atârna o veche pancartă cu inscripția din profetul Isaia: „Lupul va locui laolaltă cu mielul și leopardul se va culca lângă căprioară; și vițelul și puiul de leu vor mânca împreună și un copil îi va paște. Juninca se va duce la păscut

Împreună cu ursoaica și puii lor vor sălășlui la un loc, iar leul ca și boul va mânca paie”.

Cine însă asculta cu atenție percepea un murmur venind dinspre pădure. Un murmur, sau mai degrabă un vuiet, însoțit de sclipiri luminoase. În fața Fiarei din abis, care a stat înlănțuită „mileniul” ce-i fusese hărăzit, dar care acum își recăpătase o libertate provizorie, Îmblânzitorul a socotit că trebuie să se retragă departe, în ascunzișul altei lumi, și să aștepte *kairos*-ul alături de ucenicii săi. Pe o cărare știută numai de cei blânzi, el a pornit spre inima pădurii, devenită arcă vegetală, urmat de urși, de lupi și de mistreți, de vulturi, de pisici și de albine, de ulii, veverițe și bursuci. La urmă venea însuși duhul livezii sub chipul unui licurici.

*Post scriptum* Conform unui manuscris gnostic, după instaurarea dictaturii, preotul Isidor ar fi rămas în biserică lui, ar fi pactizat cu Anticristul atrăgând astfel damnarea creaturilor sale, adică reîntoarcerea lor la stadiul de fiare. În timpul unei liturghii oficiate alături de secta regimului, el ar fi fost rupt în bucăți de cei mai fideli ucenici, lupul cu un singur ochi și mistrețul redevenit sălbatic. Resturile i-ar fi fost împrăștiate pe străzile orașului, în piețe, la răspântii. Apoi făpturile din livada lui Isidor au început să se sfârtece între ele, singurul supraviețuitor fiind un licurici. Versiunea gnostică nu există decât în arhivele KGB.